

DZIENNIK WILEŃSKI

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Dominikańska 4. Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 5 do 6 po południu.

ADMINISTRACJA OTWARTA od 9 do 5 popołudniu i w niedziele od 12 do 1-ej.

Warunki prenumeraty:

miesięcznie w administracji 40 mk., z odnośzeniem do domu, lub przesyłką pocztową 50 mk.

Cena ogłoszeń:

za wiersz petitu jednolitej: przed tekstem 15 mk., za tekstem 5 mk., nekrologi 8 mk., w teście 20 mk.

Kłeska Wrangla.

Jakkolwiek w komunikatach bolszewickich niewątpliwie dużo jest samochwalstwa, przecie zdaje się nie ulegać dziś kwestji, że Wrangel poniósł stanowczą klęskę i że skutkiem tego całe jego przedsięwzięcie spotkał los podobny, jak Kółczaka, Denikina i Judenicza.

Rozbita przez nas armja bolszewicka, pozbawiona ogromnej części swej artylerji, bosa, obdarta i zdemoralizowana znalazła tyle sił i sprężystości w sobie, żeby zadać Wranglowi cios śmiertelny, co znowu niezbyt pochlebnie świadczy o siłach wojskowych i moralnych Wrangla, jako też wogóle reprezentowanej przezeń kontrrewolucji rosyjskiej.

Nie dowodzi to bynajmniej, jakoby bolszewizm w Rosji cieszył się popularnością—przeciwnie; spytajcie jeńców bolszewickich, a przekonacie się, iż każdy z nich ma tylko słowa przekleństwa i nienawiści dla swego rządu. Mimo to wszystko, naród rosyjski, owa olbrzymia stopięćdziesiąt milionowa masa, jest dotychczas tylko tłumem nieświadomym, niewolniczo posłusznym temu, kto dzierży władzę.

Władzę tę przyswoiła sobie garść śmiałych awanturników politycznych, mianujących siebie bolszewikami, strzeże jej zazdrośnie i niewypuści z rąk... chyba z życiem.

Po pokonaniu Wrangla i zawarciu rozejmu z Polską dla Rosji nastąpiła doba pokoju, mogła by się ona zająć sprawą reform wewnątrznych—czy to jednak pożądanym jest dla rządu bolszewickiego? Jakiekolwiek reformy w końcu musiałyby go doprowadzić do ustroju burżuazyjnego, a to oznaczałoby upadek bolszewizmu. Z drugiej strony rząd bolszewicki rozumie, że ustrój tak odrębny, jakim jest komuna, nie może utrzymać się w jednej Rosji, gdy cały świat normalnym będzie oddychał życiem. Komuna albo zapanować musi nad całym światem—co jest rzeczą niemożliwą, albo zgśnie i strawi się samo jej ognisko moskiewskie—co wcześniej lub później nastąpić musi.

Tego obawiają się przywódcy bolszewizmu rosyjskiego, to też wszelkich dokładają sił, by panowanie swe narzucić całemu światu. Bolszewizm jest rządem rewolucyjnym i tylko walka go karmi i utrzymuje. Pokój—dla niego jest śmiercią, to też rząd bolszewicki nie skorzysta z pokoju, który mu zwycięstwo nad Wranglem i układy z Polską gotują—będzie on dalej walczył, bo walka jest jego żywiołem.

Dwa są koryta, które wylać się może nawała barbarzyńska: jedno prowadzi przez Polskę, by się połączyć z Niemcami i zagrozić Francji. Dwukrotnie próbowali bolszewicy szczęścia na tej drodze i dwukrotnie zostali sromotnie po-

bici; po raz drugi posunęły się zbójckie ich zagony pod samą Warszawę, gdzie im zgotowano krwawą odprawę.

Czy, mając ręce rozwiązane od strony Wrangla, rząd bolszewicki zdecyduje się raz trzeci zmierzyć się z Polską? Z dnia na dzień bardziej zuchwały ton Joffego, który niedawno przy układach pokojowych potrafił bardzo pokornie przemawiać, powinien być dla nas przestroga.

Z drugiej strony jednak są względy, które na razie przynajmniej nowy napad bolszewicki na Polskę czynią mało prawdopodobnym, a to przedewszystkiem nadzieje zimy oraz ta okoliczność, iż kraj nasz po Wisłę zniszczony, nie jest dziś ponętym terenem rabunku i nie zdolny wyżywić i odziać obdartych i wygłodniałych band bolszewickich.

Ostatecznie przyszłość nasza od nas samych przedewszystkiem będzie zależeć: jeżeli zachowamy czujne i silne pogotowie wojenne na naszej granicy wschodniej, jeżeli walki partyjne nie osłabią sił wewnętrznych państwa, nieprzyjacieli nie odważy się nas zaczepić, widząc, iż nowa, gorsza czekać go będzie klęska.

Drugie łożysko, którym wylać się może wojujący bolszewizm, prowadzi we wręcz przeciwnym kierunku, przez Turkiestan do Indji, tego najboleśniejszego punktu Anglii. Grunt tam dostatecznie przygotowany i podminowany, różnice religijne i plemienne sprzyjają wszelkim podobnym przedsięwzięciom, pochodnia rzucana do tej prochni może wzniecić pożar, który dla Anglii stałby się niesłychaną katastrofą, tembardziej, iż ogromna odległość i warunki miejscowe utrudniają jej obronę.

Dodajmy, że bolszewizm jest przeciw narzędziem w ręku Niemiec, które najniebezpieczniejszej swej rywalce—Anglii bardzo chętnie przysporzyłoby takiego kłopotu, a możliwość podobnej wyprawy, za którą inne jeszcze przemawiają oznaki, jest bardzo prawdopodobną. Niepowinno to zresztą usypiać naszej czujności, gdyż zwycięski na wschodzie bolszewizm wcześniej lub później przeciwko nam zwróciłby swój oręż. Stwierdziłby natomiast należy, iż jakkolwiek ten bolszewizm obierze drogę: na wschód czy na zachód—celem jego ostatecznym nie jest Turkiestan i Indje, ani też Polska—celem tym jest Paryż, Londyn i Rzym, stolice kultury zachodniej.

Zuchwały żyd Trockij na ostatnim posiedzeniu rady komisarzy ludowych miał się wyrazić, iż „nauczy rozumu Europę zachodnią”.

Czas, najwyższy czas, aby Europa nabrała rozumu, chociaż nie w tym sensie, jak to rozumie Trockij. J. O.

Za włączeniem do Polski

GRODNO, 16 b. m. Rada Ludowa powiatu grodzieńskiego, wybrana drogą powszechnych wyborów, uchwalila protest przeciwko wcieleniu Grodzieńszczyzny do Litwy Środkowej i domaga się wcielenia powiatu do Polski, zaznaczając, że wybory w pow. grodzieńskiego do Sejmu w Wilnie nie mogą być dokonane.

LIDA. Zarząd lidzkiej Rady Ludowej w imieniu ludności powia-

tu, wysłał do rządu Polskiego protest przeciw zamiarowi włączenia powiatu do Środkowej Litwy i zarazem wyrażenie gorącej radości z powodu wcielenia Lidzkiego do Polski na mocy traktatu ryskiego. W odezwie swej do rządu zarząd Rady Ludowej wypowiada nadzieję, iż rząd Polski dołoży wszelkich starań, ażeby Wilno jaknajprędzej weszło do Rzeczypospolitej Polskiej, jako jej część nieodłączna.

O Bałachowicza i Petlurę.

RYGA, 17 b. m. Na posiedzeniu komisji pokojowej, bolszewicy wypowiedzieli protest wobec zachowania się Polski względem Bałachowicza i Petlury. Delegacja polska odpowiedziała, że nie przy-

muje na siebie żadnej odpowiedzialności za operacje oddziałów Bałachowicza i Petlury, gdyż od 2-go listopada wcale niema ich na terytorjach objętych przez Polskę.

Kłeska Venizelosa w Grecji.

LONDYN, 17. XI. Venizeliści na wyborach w Grecji ponieśli sensacyjną porażkę. Ostatecznie mają Venizeliści 118 miejsc a przeciwnicy 250 miejsc. Venizelos z kolegami podał się do dymisji; gabinet formuje Rhalis. Venizelos i jego koledzy nie weszli do składu gabinetu, z wyjątkiem dwóch osób.

Jeżeliby rząd nowy proponował powrót króla Konstantego na tron. Francja będzie temu przeciwną, chciałyby wszakże porozumienia się z Anglią z powodu kryzysu greckiego.

Z powodu demonstracji Venizelistów, w obawie nieporządków, zamknięto giełdę w Atenach.

Na Śląsku Górnym.

KOPENHAGA, 16 b. m. (Ritzau). Telegram prywatny donosi z Katowic, że w niedzielę został zasekwestrowany w pow. Rybnickim skład broni: 26 karabinów, 18 granatów ręcznych, 1 miotacz min, 12,000 patronów. Inny niemiecki duży skład broni został zasekwestrowany około Opola.

Oficerowie angielscy, przyłączeni do policji plebiscytowej, przystąpili już do służby.

Wiadomości z Krymu.

Według wiadomości kół wojskowych rosyjskich w Warszawie, pozycje generała Wrangla znajdowały się na północ od Perekopu i Siwaczu. Główna linja obronna zabezpieczona przez naturalne warunki obronne znajduje się na południe od pozycji zajmowanych ostatnio przez generała Wrangla. Z otrzymanych pośrednio w rosyjskich kółach wojskowych wiadomości, niepodobna ustalić czy deszcze o przełamaniu frontu Wrangla odnosi się do owej linji na północ od Perekopu i Siwaczu, czy też dotyczy głównej ufortyfikowanej linji obronnej. Wiadomość o przejściu Siwaczu po lodzie zdaje się dowodzić, że bolszewikom dopomogły wyjątkowe zgoła zjawiska atmosferyczne. Siwacz w normalnych latach o tej porze nie zamarał wcale, najwyżej pokrywa się drobną krą-

Niemcy i bolszewicy.

KOPENHAGA, 16 b. m. (Reuter). Donoszą z Berlina, że tam przybył z Moskwy przedstawiciel rządu sowiektów na Dalekim Wschodzie w komisjaracie dla spraw zagranicznych,—Wozniesiński.

Nota Sowiecka do Anglii.

MOSKWA 15 XI. Cziczerin wysłał telegram do rządu angielskiego z zapytaniem, dłaczego omija kwestję stwierdzenia, że Anglija nie jest na stopie wojennej z Sowietami. W nocy swej Anglija zaznacza, że występuje zbrojnie względem sowieckich łodzi podwodnych. Cziczerin dowodzi, że czynność łodzi tych nie jest przeciwko Anglii i że tylko nieporozumienie chyba wywołało zarządzenia Anglii i oczekuje ich odwołania.

Walki w Irlandji.

MOSKWA, 16 b. m. W Irlandji wrą walki między bojownikami o niepodległość i policji, Zabito wielu policjantów. W Dublinie dokonane są masowe rewizje. Propozycja Adamsona, w niższej izbie parlamentu londyńskiego, odwołania wojsk angielskich z Irlandji i pozwolenia Irlandczykom utworzenia własnego parlamentu została odrzucona.

Nowy burmistrz Korku zapowiedział walkę do ostatniej kropli krwi o niepodległość Irlandji.

Rosjanie paryscy przeciw pokojowi ryzykiem.

Rosyjska delegacja polityczna w Paryżu zastanawiała się nad sprawą wysłania noty protestującej przeciwko uchwałom konferencji pokojowej między Polakami i rządem sowiektów w Rydze. Protest skierowany został przeciwko obecnemu ustaleniu granicy polsko-rosyjskiej. W ustaleniu granicy brali zdaniem tych Rosjan, udział z jednej strony przedstawiciele Polski, z drugiej bolszewicy, Rząd bolszewicki nie stanowi legalnej władzy Rosji i nie jest wyrazem opinii szerokiej kół ludności, rosyjskiej. Wobec tego zdaniem delegacji rosyjskiej, reprezentanci rządu bolszewickiego nie mieli prawa decydowania o nowej granicy Rosji, odrywania od Rosji tych albo innych obszarów. Uchwały powzięte na konferencji ryskiej, a podpisane przez przedstawicieli rządu sowieckiego nie mogą być wobec tego uważane za obowiązujące i nie będą zatwierdzone przez przyszły rząd legalny w Rosji.

Protest delegacji politycznej rosyjskiej powołuje się z drugiej strony na to, że ustalenie granicy między Rosją a Polską sprzeciwia się art. 87 traktatu wersalskiego. Artykuł ten zastrzega, że przyszłe granice Polski winny być ustalone w porozumieniu ze sprzymierzeńcami. Tymczasem przy ustalaniu nowych granic na konferencji ryskiej przedstawiciele państw sprzymierzonych nie byli obecni.

Za łącznością całych Niemiec.

NAUEN, 16. XI. (Radio) W Heidelbergu na zjeździe posłów demokratycznych z parlamentów Bawarii, Wuerttembergu i Badenu uchwalono łączność Niemiec południowych z północnymi, która nie powinna być rozłączoną pomimo starań o to Koalicji.

Strajki w Berlinie.

MOSKWA 15 b. m. W Berlinie strajki wzmagały się; w Charlottenburgu strejkuje gazownia. Dziś z tego wyszło rozporządzenie rządowe o środkach przeciwstajkowych. Na rocznicę rewolucji nie funkcjonowała kolej elektryczna i wiele fabryk nie pracowało.

Produkcja węgla w Niemczech.

NAUEN, 15 b. m. Obecna produkcja węgla kamiennego w Niemczech wynosi 140 milionów (przed wojną 200 milionów) tonn, z których 24 miliony ton musi oddać Francji. Główną przyczyną braku jest ubytek okręgu Saary.

Wrzenie w Mezopotamji.

LONDYN, 17 b. m. Churchill oświadczył, że wrzenia między Arabami w Mezopotamji pochłonęły 9200 ofiar, z których trzecia część zabitych.

Komunikat Sztabu Obrony Krajowej Litwy Środkowej.

z dnia 18. XI. 1920 r.

W dalszej kontrakcji oddziały, nasze własne w dniu dzisiejszym na północnym odcinku zdobyły ponad 100 jeńców i kilkanaście K. M.

BOBICKI

plk. szt. gen. i Szef Sztabu.

Hiszpanja i Niemcy.

BERLIN, 15 b. m. Prasa zachęca do przywiezienia do Niemiec, znajdującej się obecnie w Londynie hiszpańskiej wystawy obrazów, jako środek propagandy zbliżenia się politycznego i kulturalnego między Hiszpanją i Niemcami.

Zamiary monarchistów niemieckich.

W Hannoverze odbył się zjazd niemieckiej narodowej partji ludowej, w którym brali udział hr. Vestarp, Helferich, Baecker, Dietrich i inni. Celem nacjonalistów jest utworzenie „państwa porządku”, którem mają być Prusy monarchiczne. Pierwszym krokiem do stworzenia takiego państwa będą wybory do pruskiego Landtagu, w którym nacjonalisci mają szansę stworzenia większości prawicowej. Kompromis z socjalistami uważają nacjonalisci za niemożliwy i biurokratyczną socjalizacji przeciwstawiają ideę sojcjalnej wspólności pracy z udziałem robotnika w zyskach.

Ententa i Turcja.

KONSTANTYNOPOL, (PAT). Koalicja po raz wtóry zażądała od rządu tureckiego ratyfikacji traktatu pokojowego, odrzucając jednocześnie propozycję Wysokiej Porty, by przedtem zaczęto na wynik rokowań ze zwolennikami Kemala paszy.

KONSTANTYNOPOL, (E. E). Panuje tu przekonanie, iż trzy mocarstwa Ententy są zdecydowane zabrać się energicznie do rozstrzygnięcia sprawy nacjonalistów tureckich.

Z chwili.

— Mój panie, czegoż tak pechać się? Stańże pan w ogniku.

— To sobie pan sam stań. Ja tam wejść pierwszy, ja mam protekcję! Znam samego prezesa opieki nad analfabetami, Znam prezydenta związku zawodowego pokojówek, wstydzących się zamiatać, znam kierownika biura związku zawodowego zbijobruków, znam...

— A jaż, myślisz pan protekcji nie mam? Jaż znam bardzo blisko sama siostrzenica kucharki samego prezesa. Ot i widzisz pan!

— A taki ja będę pierwszy i pierwszy posadę dostanę!

— Jaka posada?

— Nie wiesz pan? To i poco stoisz?

— Ja myślał...

— Toż ambasadorów posady tu rozdają tegoż i ścisk takich! Do Kamerunu potrzebni są mężczyźni umiejący pisać, do Honolulu, na Madagaskar do Peru, do Tonkinu, na Grenlandję. A cóż? Pensa duża, utrzymanie, podróż, robić nie trzeba...

— A ja myślał, że tu mąka wydaje się na kartki... Nu, szkoda... Ale jak pan myślisz... Czy za te pieniądze ambasadorskie dużo mąki kupić by można dla miasta? Musi być dużo... A i buty dla żołnierzy by się zdał... No, ale kiedyż ambasadorzy takie konieczne, tak i pójdą do domu, bo ja niegramotny.

Powołanie do służby wojskowej.

ROZPORZĄDZENIE.

Dyrektora Departamentu Obrony Krajowej w porozumieniu z Dyrektorem Spraw Wewnętrznych w sprawie powołania do służby wojskowej mężczyzn urodzonych w roku 1899 i 1900.

Art. 1. Na podstawie art. 3 Tymczasowej Ustawy o obowiązku służby wojskowej, oraz Dekretu Naczelnego Dowódcy z dnia 1 listopada b. r. zarządza się powołanie do służby wojskowej w pow. Wileńskim, Święciańskim, Oszmiańskim i w gminach: Trockiej, Landwarowskiej i Rudzkiej pow. Trockiego mężczyzn urodzonych w roku 1900 i 1899.

Art. 2. Osoby objęte art. 1, winny się stawić do Komisji Przegładowych które rozpoczną urzędowanie dnia 22 listopada b. r. Wezwania osobiste do popisowych nie będą rozsyłane.

O miejscu, dniu i godzinie urzędowania Komisji Przegładowych winni popisowi dowiedzieć się u wójta względnie w magistracie.

Powołani, mający prawo do uzyskania ulg lub odroczeń winni przynieść ze sobą dokumenty uzasadniające ich prawo do ulg względnie odroczeń.

Art. 3. Uznani za zdalnych do służby wojskowej zostaną po udzieleniu im kilkudniowego urlopu wcieleni do oddziałów.

Art. 4. Winni nieusprawiedliwionego niestawienia będą karani w myśl Dekretu Naczelnego Dowódcy za pogwałcenie przepisów dotyczących obowiązku służby wojskowej (Dekret Nr. 10 z dnia 17 listopada b. r.)

Art. 5. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dyrektor Departamentu Spraw Wewnętrznych

(—) W. Abramowicz.

Pułk. Sztabu Gen. Dyrektor Dep. Obr. Kr.

(—) Bobicki.

Wilno, 17 listopada 1920 r.

OBWIESZCZENIE.

W związku z zarządzeniem przez Dyr. Dep. Obr. Kraj. i Dyr. Dep. Spr. Wewn. powołaniem do służby wojskowej roczników 1900 i 1899 r. Naczelnik Wydziału Poboru Wojskowego zarządza, by obowiązani stawali się przed Komisjami Przegładowymi, które rozpoczną urzędowanie d. 22 listopada r. b. o godz. 9 rano w miejscach jak poniżej:

W Komisjach Przegładowych Nr. 1 i Nr. 2 dla miasta Wilna na Wielkiej Pohulance Nr. 24. Stawić się mają wszystkie bez wyjątku roczniki z roku 1900 i 1899 a mianowicie: z okręgu policyjnego I w dniu 22 listopada, z II w d. 23, z III w d. 24, z IV w d. 25, z V w d. 26, z VI w d. 27, z VII w d. 29, z VIII w d. 30 listopada, a z IX w d. 1 grudnia.

W Komisji Nr. 3 dla powiatu wileń. w Wilnie na Jagiellońskiej Nr. 7, stawić się mają roczniki z 1900 i 1899 z gmin Nowo-Wilejskiej i Mickińskiej w dn. 22 listop., z gm. Bystrzyckiej w d. 23, roczniki z 1900 z gm. Worniańskiej w d. 24, a z 1899 te same gminy w d. 25, roczniki z 1900 i 1899 z gm. Szumskiej w d. 26 listopada, Rukojskiej w d. 27, Rudomińskiej w d. 29, Turgielskiej w d. 29, a Solecznickiej w d. 1 grudnia.

W Komisji Nr. 4 dla powiatów Wileń. i Trockiego w Landwarowie stawić się mają roczniki z 1900 r. gm. Rzeszańskiej w d. 22 listop. a z 1899 te same gminy w d. 23 listop. wszystkie zaś roczniki z lat 1900 i 1899 gm. Niemenczyńskiej w d. 24 listop., gm. Podbrzeźskiej w d. 25, Mejszagolskiej w d. 26, gm. Troki pow. Trockiego w d. 27, Trockiej w d. 29, Landwarowskiej w d. 30, Rudzkiej w d. 1 grudnia.

W Komisji Nr. 5 dla powiatu Święciańskiego w Święcianach stawić się mają roczniki z roku 1900 i 1899 z miasta Święciany gm. Święciańska w dniu 22 listopada, z gminy Zabłowskiej, Miegiełańskiej w d. 23, Hodureckiej, Jasiewskiej w d. 24, Twereckiej, Daugieliskiej w d. 25, Lyncymiańskiej, Kucukiskiej w d. 26, Michałowskiej, Łyntupskiej w dn. 27, Komajskiej, Kobylnickiej w d. 29, Kiemielińskiej, Aleksandrowskiej w d. 30 listopada. Szemietowskiej, Świrskiej w d. 1 grudnia, Zanarockiej, Wiśniewskiej w d. 2 grudnia, Dubatowskiej, Wojstomskiej w d. 3 grudnia.

W Komisji Nr. 6 dla pow. Oszmiańskiego stawić się mają roczniki z roku 1900 i 1899 z miasta Oszmiany i gm. Polańskiej w d. 22 listopada, z gminy Solskiej, Holszańskiej w d. 24, Dziewienieńskiej, Krewskiej 25, Trabskiej, Wiszniewskiej 26, Kucewickiej, Jurackiej, Lipniskiej w d. 27, Sobomickiej, Zabrzeżskiej, Połoczańkiej w d. 29, kiej, Wołozynskiej, Bakszańskiej w d. 30 listopada, Jewjeskiej, Siedliskiej Ługomowickiej w d. 1, a Naliobockiej, Derewneńskiej w d. 2 grudnia.

SPRAWA MIESZKANIOWA

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości m. Wilna podało w dn. 5 bm. do Tymcz. Komisji Rządzącej memoriał w sprawie rozporządzeń, normujących stosunki lokatorów z właścicielami domów, i określenia tenuty dzierżawnej za wynajem lokali.

W memoriale tym na wstępie zaznaczono, iż kilkakrotnie wspólne zebrania z przedstawicielami związku lokatorów w Wilnie dla ułożenia jakichś warunków w tej sprawie nie doprowadziły do żadnego rezultatu i dlatego stowarzyszenie właścicieli nieruchomości zwraca się bezpośrednio do władz, aby ujęły tę sprawę w swe ręce i rozstrzygnęły ją sprawiedliwie.

Zasadniczym motywem memoriału jest to, że stowarzyszenie jest przeciwnie istnieniu przepisów o ochronie lokatorów, jeśli równocześnie nie istnieją przepisy, ochraniające domy przed nadużywaniem swych praw przez lokatorów. Memoriał powołuje się na to, że przepisy o ochronie lokatorów doprowadzają do tego, iż właśnie lokatorzy stwarzają brak mieszkań, spekulując nimi, że wydatki na remont i czyszczenie domów, wobec ogólnej drożyzny, ogromnie się podniosły, że wreszcie uprzywilejowanie lokatorów wpływa na to, iż właściciele domów nie są w możności opłacania podatków i t. d. Nie możemy przytaczać całego memoriału, poprzestajemy tylko na jego zakończeniu, zawierającym żądania stow. właśc. nieruchomości. Stowarzyszenie prosi więc Komisję Rządzącą o wydanie rozporządzenia:

I. a) że z prawa o ochronie lokatorów korzystają: osoba stanu wolnego — z mieszkania składającego się z 1 pokoju z kuchnią; rodzina (mąż i żona) bezdzietna — z mieszkania składającego się z 2 pokoi z kuchnią; rodzina z 4 osób — z mieszkania składającego się z 3 pokoi z kuchnią i rodziną z więcej osób — z mieszkania składającego się z 4 pokoi z kuchnią; tracą zaś to prawo: po pierwsze — gdy w mieszkaniu swem prowadzą jakikolwiek proceder, np. warsztat szewski, szwalnię, kancelarię i t. d., i po drugie — przy odstąpieniu mieszkania lub wynajęciu od siebie pokoi, bez zgody właściciela domu.

b) że nie podlegają ochronie lokale, służące do prowadzenia wszelkiego rodzaju procedur, tudzież lokale mieszkalne, składające się ponad 4 pokoi, jak również pomieszczenia na hotele, sklepy, zakłady przemysłowe i handlowe.

II. Zasadniczą cenę 1914 r. ustalić według kursu 1 rb. — 2,16 mk.

III. Komorne zwiększyć 11 i półkrotnie w stosunku do 1914 roku, włączając do komornego wszystkie koszty, związane z konserwacją i utrzymaniem stanu porządkowo-sanitarnego i domu, oraz kosztu na administrację.

IV. Podatki państwowe i miejskie rozłożyć na lokatorów poza komornem stosownie do przypadającej części podatku na dane komorne.

V. Wezwać przedstawiciela od Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości m. Wilna do Komisji, która będzie opracowywała prawo o ochronie lokatorów.

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości m. Wilna zaznacza dalej w memoriale, że podczas pertraktacji swych z przedstawicielami Związku lokatorów w Wilnie, na kilka odbytych wspólnych posiedzeniach przy Magistracie, miało zawsze na względzie obecne ciężkie ekonomiczne położenie kraju i dlatego chętnie szło na wszelkie możliwe ustępstwa dla lokatorów i nie zważając na ciężkie też warunki, w jakich się znajdują właściciele domów, — zgodziło się, co prawda czasowo, do 1 kwietnia 1921 r. i zaproponowało przedstawicielom Związku lokatorów ustalenie następujących norm: dla 1 pokoju z kuchnią zwiększyć cenę dzierżawną o 2 razy w stosunku do ceny z r. 1914, dla 2 pokoi — 3 razy, dla 3 pokoi — 4 razy, dla 4 pokoi — 5 razy i jako wyjątek, zgodziło się również na pięciopokojowe mieszkanie, zwiększając arendę 7 razy wobec ceny 1914 r. i na sklepy, za które płaciło się w 1914 r. nie więcej 300 rb dzierżawy, zwiększając takową siedmiokrotnie, biorąc 1 rubel — 2 mk. polskie.

Za wodę i światło lokatorzy mieliby płacić osobno. Na warunki te przedstawiciele Związku lokatorów nie zgodzili się.

Tymczasem po podaniu powyższego memoriału dn. 6 list. ukazał się dekret z dn. 4 list., orzekający, iż do czasu wydania rozporządzeń o unormowaniu płac za wynajem mieszkań, sklepów i t. d. wstrzymuje się wykonanie wyroków, zasądających usuwanie nieopłaconych lokatorów, i że właściciele nie mają prawa wymawiać lokatorom zajętych pomieszczeń i podnosić komornego oraz pozbawiać lokatorów możliwości korzystania z wody i kanalizacji.

Wobec tego Stow. właścicieli nieruchomości zwróciło się ponownie z podaniem do gen. Żeligowskiego, Tymcz. Komisji Rządzącej, dyrektorów poszczególnych departamentów oraz do starosty wileńskiego, prosząc o jaknajszysze uregulowanie sprawy mieszkaniowej w myśl jego memoriału.

Nie wdając się narazie w to, czy słuszne lub nie są warunki, jakie wysuwa Stow. właścicieli nieruchomości podkreślamy doniosłość tej sprawy dla życia gospodarczego m. Wilna i sądymy, iż sprawa musi być jaknajprędzej załatwiona.

Wczoraj wieczorem odbyło się znowu posiedzenie rzeczonoego stowarzyszenia, wczoraj też sprawa ta miała być ostatecznie rozpatrzona w Tymcz. Komisji Rządzącej.

Kronika.

— Za uchylenie się od służby wojskowej. Dekret Nr. 18, ogłasza wszystkie rodzaje przepisów dotyczących służby wojskowej, oraz rodzaj kar stosowanych za nie. A więc: 1) winni nie zgłoszenia się do służby wojskowej, 2) przeciwdziałania należytemu ułożeniu listy wojskowej, 3) popełnienia przestępstwa w czasie wojny lub mobilizacji, 4) niestawienie się przed Komisją Przegładową, 5) opuszczenia granic państwa w celu uchylenia się od służby wojskowej, 6) winni oszukańczych zabiegów w celu uzyskania dla siebie lub innych nieprawnych ulg lub niepra-

wego zwolnienia ze służby wojskowej, 7) winni spowodowania choroby lub uszkodzenia ciała u siebie lub innych w celu uchylenia się od służby wojskowej, 8) winni skłonienia osoby wezwanej do służby wojskowej do niestawienia się na służbę w oznaczonym terminie, 9) winni zawodowego trudnienia się powodowaniem choroby lub uszkodzeń cielesnych w celu dopomagania do uchylenia się służby wojskowej — karani będą zależnie od rodzaju i stopnia przestępstwa albo grzywnami od 500 mk. począwszy do 50 tys. mk., albo więzieniem od 1 miesiąca do 10-ciu lat. Wykroczenia powyższe podlegają właściwości sądów cywilnych. Dekret obowiązuje od dn. 17 listopada 1920 r.

— Żydzi a pobór. Gmina żydowska złożyła Tymczasowej Komisji Rządzącej memoriał w sprawie poboru.

— Przeciw spekulacji. W czasie najbliższym wydane być mają rozporządzenia obowiązujące w celu walki ze spekulacją. Za przekroczenie tych rozporządzeń stosowane będą kary do roku więzienia lub stu tysięcy marek grzywny.

— Komitet zdobywczy wojennej. T. Komisja Rządząca przyjęła projekt organizacji komisji zdobywczej wojennej. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele różnych departamentów.

— Taryfy celne. Przy departamencie handlu, przemysłu i odbudowy otworzona została komisja dla opracowania taryf celnych. Komisja celna, według projektu, ma być w Wilnie.

— O aprowizację dla Wilna. W uzupełnieniu wczorajszej naszej krótkiej informacji o stanach prezydenta Bańkowskiego w Warszawie, możemy nadmienić, iż p. Bańkowski prosił ministerjum aprowizacji o danie Wilnu 40 tys. pudów mąki, 10 tys. pudów soli, 4 tys. pud. cukru i odpowiednią ilość tłuszczów. Starania te jednak, ze względu na potrzeby Warszawy i miast byłej kongresówki nie odniosły całkowitego skutku. Przyrzeczono w żądanej ilości sól i cukier, co do mąki zaś, to ma ją miasto otrzymać w takiej ilości na jaką pozwolą zapasy aprowizacyjne ministerstwa.

Równocześnie wszczął p. Bańkowski starania o odpowiednie kredyty na aprowizację. Z tem sprawą idzie trudniej i pomyślnie jej załatwienie byłoby możliwe zapewne za pośrednictwem towarzystwa aprowizacji miast.

— Z uniwersytetu. Odczyt powszechny — na temat „Dziady“ który miał doskonałe powodzenie, będzie powtórzony przez prof. d-ra M. Massoniusa w nadchodzącą niedzielę.

Obchód 90-cio lecia powstania listopadowego odbędzie się dopiero od tej niedzieli za tydzień — w dn. 28—29 b. m.

Uniwersytet przygotowuje dla publiczności nową prelekcję. Niezadługo wystąpi w sali Śniadeckich prof. M. Tatkiewicz z odczytem treści architektonicznej z przezroczami. Temat: gmachy neoklasyczne w Wilnie.

— Nabożeństwo dziękczynne. W sobotę o g. 9 i pół rano w kaplicy Ostrobramskiej odbędzie się nabożeństwo dziękczynne z powodu powrotu do Wilna Uniwersytetu Stefana Batorego.

— Na rzecz żołnierza. W niedzielę dn. 21 b. m. odbędzie się wielka zabawa na rzecz żołnierza, w Sali Miejskiej o g. 7 wieczorem, składająca się z przedstawienia zespołu amatorskiego, części koncertowej i tańców.

— Z departamentu opieki i pracy społecznej. Przy departamencie pracy i opieki społecznej został zorganizowany referat Ochrony Pracy.

W zakres działalności referatu wchodzi:

1) Projekty ustaw, przepisów, rozporządzeń i zebranie materiałów

do przepisów. 2) Prace organizacyjne 3) Interwencje i społeczne ustalenie norm wynagrodzenia.

W chwili obecnej przystąpiono do rejestracji Związków Zawodowych w celu nawiązania kontaktu z rzeczonymi pracownikami i robotnikami. Prowadzone są też prace w celu załagodzenia konfliktu na tle żądań ekonomicznych Związku Zawodowego kelnerów z właścicielami restauracji i kawiarni.

W tym celu została utworzona komisja porozumiewawcza, której zadaniem będzie wypracowanie umowy zbiorowej.

Kierownik referatu przyjmuje interesantów od g. 9-ej do 1-ej ul. Kaukaska 2, III piętro, pokój Nr. 32.

— Ze związku pracowników miejskich. Wobec sytuacji, jaka się wytworzyła wskutek wycofania się pewnej ilości członków Związku pracowników miejskich, dla omówienia dalszych losów związku odbędzie się ogólne zebranie pozostałych członków Związku w piątek 19 b. m. o godz. 5-ej wiecz. w sali posiedzeń Magistratu, przy ul. Dominikańskiej 2.

— Zaprzeczenie. Wydział Prasowy Departamentu Spraw Wewnętrznych prostuje wiadomość, podaną przez gazetę „Wileńskie Słowo“. Zamierzone jakoby przekształcenie Departamentów Tymczasowej Komisji Rządzącej na ministerja, niezgodne jest z prawdą; nie było nawet nigdy poruszane w sferach miarodajnych.

— Pasporty. Od dn. 1 grudnia rozpocznie się wydawanie paszportów w starostwie wileńskim. Najpierw wydawane będą paszporty osobom, które ich wcale nie mają, następnie tym, co posiadają paszporty Ober-ostu i władz okupacyjnych; polskich paszportów wymieniać nie będzie potrzeba.

— Tanie jadłodajnie dla biednych otwarte będą na ulicach: Franciszkańskiej, Zaczysu, Połockiej Nr. 24, Wilkomierskiej Nr. 84, Nowogrodzkiej Nr. 8. Obiad składający się będzie z zupy kartoflanej i kosztować będzie 1 markę.

— Roboty publiczne. W ubiegły poniedziałek rozpoczęto roboty kanalizacyjne i wodociągowe na ulicy Niemieckiej i Wileńskiej.

— Kradzieże. Od dn. 14 do 17 b. m. spełnione zostały następujące kradzieże: Sona Brojdo, Stefańska 27, skradziono różnych rzeczy na sumę 200 tys. mk. Liza Gordon ze Stefańskiej 23 zameldowała, że Sora Michałska i Sonia Borkowska skradły jej 1300 mk. F. Judelewiczowi Dobroczyńny 2 skradziono damskie ubranie wartości 15 tys. mk. Do A. Araszkiewiczza za pomocą podkopu pod składem dostali się złodzieje, którzy skradli kozę oraz wieprza. Wieprza znalezione zakłutego w pobliżu. Józefowi Kosińskiemu ze wsi Widawiczki uprowadzono konia wartości 35 tys. mk.

Kradzieże R. Gildzie, F. Rabino-wi, O. Zelmanowi, Kijowska 4. skradziono ze strychu bieliznę na sumę 17. tys. mk. Kradzież popełnili dwaj stróże M. Paszkiewicz z tegoż domu i A. Pawłowski z Sadowej 5. Część bielizny złodziejom odebrano.

Urzułi Zwirełło z Piwnej 6. skradziono ubranie i bieliznę wartości 7 tys. mk. O kradzież podejrzany właściciel domu.

Z przytulku starców Ostrobramska 6. skradziono bieliznę ze strychu.

Winecentemu Korzyckiemu Nowogrodzka 25 skradziono z przedpokoju ubranie i paszportem niemieckim. Straty na 50 tys. mk.

Wor. Wróblewska św. Jaińska 28 zameldowała o kradzieży u niej ubrania i ciemno siwego konia z lewem uchem rozciętem.

Fr. Pieślako w zaścianku Górne Bondary pow. Wil. skradziono gniażd kłacz i ciemno siwego konia z lewem uchem rozciętem.

Wypadki Na Szkaplernej 73 w czasie rozbierania starego domu zawalił się sufit i uduśli Ludwika Jurkiewiczza lat 40 także zamieszkałego.

Na Szopena Nr. 8 stróżowa znalazła pod schodami podrzucone dziecko które odesłano do przytulku dzieciątka Jezus.

Zgubiono paszport na imię Jakoba Sidorowa, adres: ul. Kalwaryjska 127.

Zgubiono paszport na imię Marii Szagzdowicz, adres: Zgoda ul. 44.

Zgubiono torebkę ceratową z pieniędzmi, kartkę legitymacyjną na otrzymanie zapomogi i trzy paszporty na imię Jadwigi, Franciszki i Jana Maciejewskich. Adres: ul. Szuwałska 8—2. Niniejszym unieważnia się je.

Skradziono pugilares i paszport (Ob-ost) na imię Mowszy Gamarskiego. Niniejszym unieważnia się.

Zgubiono paszport na imię Kazimierza Danowskiego adres: Nowa-Subocz 5—1.

Zgubiono paszport na imię Pawła Rogalewa, adres: ul. Poleska 11. Niniejszym unieważnia się.

Poszukuje stalego zajęcia, znam się dobrze na gospodarstwie, kuchni i szyciu. Dobroczyńny zauł. 6—22, Kalinowska S.

